

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura we Wrocławiu

LWR-4101-17-02/2013

P/13/188

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/188 – Realizacja zadań i gospodarka finansowa stadnin koni należących do Skarbu Państwa.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu
Kontroler	Zdzisław Błauciak, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 87038 z dnia 17 września 2013 r. [dowód: akta kontroli str. 1-2 – upoważnienie do kontroli]
Jednostka kontrolowana	Stado Ogierów Książ Spółka z o.o. z siedzibą w Wałbrzychu, 58-306 Wałbrzych, ul. Jeździecka 3. W dniu 2 października 2013 r. miało miejsce połączenie ¹ Stada Ogierów Książ Spółka z o.o. (dalej: „SO”, „Stado” lub „Spółka”) z Ośrodkiem Hodowli Zarodowej Spółka z o.o. w Kamieńcu Ząbkowickim, kod: 57-230 Kamieniec Ząbkowicki, Plac Kościelny 1 (dalej: „OHZ”), co nastąpiło poprzez przeniesienie całego majątku SO na OHZ.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Leszek Łachmacki ² – p.o. Prezesa Zarządu SO w okresie od 31 sierpnia 2010 r. do 3 października 2013 r. Zbigniew Kapanowski – p.o. Prezesa Zarządu OHZ od dnia 13 maja 2013 r. [dowód: akta kontroli str. 29-31, 34-35 - wypis z KRS i umowa o pracę]

II. Ocena kontrolowanej działalności.

Ocena ogólna	Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie ³ realizację zadań hodowlanych i gospodarkę finansową Stada Ogierów Książ w latach 2011-2013 (I półrocze).
Uzasadnienie oceny ogólnej	Podstawą negatywnej oceny ogólnej są negatywne oceny cząstkowe, sformułowane w odniesieniu do obszarów związanych ze sposobem utrzymania i gospodarowania zasobem nieruchomości oraz efektywnością prowadzonej działalności gospodarczej, jak również nieprawidłowości ujawnione w obszarze dotyczącym warunków utrzymania koni.

Stwierdzone w badanych obszarach nieprawidłowości odnosiły się:

- ✓ w zakresie warunków utrzymania i sprzedaży koni – w szczególności do: [1] niezapewnienia wymogów weterynaryjnych oraz warunków wytwarzania i stosowania pasz w żywieniu zwierząt; [2] braku działań w celu wyegzekwowania od hodowcy należności z tytułu dzierżawy konia od Spółki; [3] braku działań w celu wyegzekwowania od nabywcy płatności za sprzedanego konia;
- ✓ w obszarze utrzymania i gospodarowania zasobem nieruchomości – w szczególności do: [4] nieprowadzenia ksiąg obiektów budowlanych; [5] niedokonywania przeglądów okresowych obiektów budowlanych w wymaganym zakresie; [6] nierealizowania zaleceń z przeprowadzonych okresowych przeglądów obiektów budowlanych; [7] niewłaściwego stanu

¹ W trybie art. 492 §1 pkt 1 ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2000 r. Nr 94, poz. 1037 ze zm.) - dalej: „ksh”.

² Zarząd jednoosobowy – ww. od dnia 4 października 2013 r. zatrudniony na stanowisku głównego specjalisty ds. rekreacji i turystyki OHZ w Kamieńcu Ząbkowickim Sp. z o.o. Zakład Stado Ogierów Książ.

³ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

- technicznego obiektów budowlanych, [8] nieprzestrzegania przepisów przeciwpożarowych;
- ✓ w obszarze efektywności działalności gospodarczej do: [10] nieterminowego regulowania zobowiązań i ponoszenia z tego tytułu odsetek w kwocie 113,6 tys. zł.

Rezultatem prowadzonych badań kontrolnych są także uwagi dotyczące: [1] sprzedaży koni ze stada podstawowego przez uzyskaniem pisemnej zgody Agencji Nieruchomości Rolnych w Warszawie (dalej: ANR lub Agencja), [2] nieprecyzyjnego sposobu dokumentowania czynności w czasie przeglądów hodowlanych, [3] prowadzenia ewidencji kosztów w sposób uniemożliwiający precyzyjne ustalenie kosztu jednostkowego utrzymania konia oraz kosztu ogólnego utrzymania koni w SO w poszczególnych latach badanego okresu.

Jednocześnie Najwyższa Izba Kontroli zauważa, że warunki utrzymania stada podstawowego uzyskiwane wyniki sportowe i hodowlane, właściwy sposób realizacji przeglądów hodowlanych oraz prowadzenie wymaganej dokumentacji i sprawozdawczości hodowlanej zapewniają, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, możliwość utrzymania hodowli na wymaganym poziomie i zachowanie zasobów genetycznych koni rasy śląskiej.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Działalność Spółki w zakresie warunków utrzymania i sprzedaży koni.

Opis stanu
faktycznego

1.1. Stan liczebny hodowanych ras koni

W Stadzie prowadzono przede wszystkim hodowlę koni rasy śląskiej. Według stanu na 1 stycznia 2011 r. na łącznie 121 koni 105 z nich (86,7%) było rasy śląskiej (w tym 101 w stadzie podstawowym i 4 w obrotowym), na dzień 1 stycznia 2012 r. na łącznie 108 koni 99 z nich (91,7%) było rasy śląskiej (w tym 93 w stadzie podstawowym i 6 w obrotowym), natomiast na 1 stycznia 2013 r. na 103 konie 95 z nich (92,2%) było tej rasy (w tym w stadzie podstawowym 89 i w obrotowym 6). Pozostałe konie (wyłącznie ogiery) obejmowały rasę wielkopolską, małopolską, szlachetnej półkrwi oraz oldenburską⁴.

Zarząd Spółki oraz ANR nie określiły optymalnej liczby koni w stadzie podstawowym i obrotowym Spółki. Prezes Stada tłumaczył, iż ANR nie wymagała podjęcia działań w tym zakresie, a wielkość utrzymywanego stada podstawowego zapewniała realną możliwość realizacji polityki hodowlanej koni rasy śląskiej, będącej podstawowym przedmiotem działania Spółki.

[Dowód: akta kontroli str. 124 – informacja Prezesa Stada; str. 166-168 – liczba koni w latach 2011-2013 (I półrocze); str. 519-522 – wyjaśnienia Prezesa Stada]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Spółki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.2. Postęp hodowlany

Opis stanu
faktycznego

W badanym okresie na remont stada klaczy matek i ogierów Stado przeznaczało najlepszy materiał hodowlany z danego rocznika, pochodzący z prowadzonej hodowli⁵ lub z zakupu⁶. Do dalszej hodowli przeznaczano źrebięta i młodzież najbardziej typowe w swojej rasie, prawidłowo zbudowane, cechujące się dobrym zdrowiem i wyróżniające się w ruchu, odpowiednio wyrosnięte (w swojej grupie

⁴ Dwa ogiery rasy oldenburskiej występowały tylko na początku 2011r.

⁵ W stadninie każdego roku rodziła się określona ilość źrebiąt, które poddawane były bieżącej ocenie przez specjalistę ds. hodowli Stada oraz komisyjnej ocenie w trakcie przeglądów hodowlanych.

⁶ W latach 2011 – I pół. 2013 Stado zakupiło 1 ogiera.

wiekowej). Z tak wyselekcjonowanej grupy młodzieży 2,5 letnie klaczkę włączano do klaczy matek, a ogierki - po zdaniu Zakładzie Treningowym - do stada ogierów.

W Stadzie do stanowienia klaczy przeznaczano ogierki wyróżniające się wydajnym ruchem i urodą, prawidłowo zbudowane, posiadające pożądany rodowód, sprawdzone w sporcie wyczynowym (zaprzęgi). W oparciu o ww. kryteria główny specjalista ds. hodowli Stada (dalej: hodowca Stada) opracowywał plan stanówki na dany sezon rozplodowy, który przekazywany był do ANR. Agencja nie wносиła uwag do ww. planów.

[Dowód: akta kontroli str. 265 - informacja hodowcy SO; str. 234 - notatka służbowa; str. 252 - przykładowy plan stanówki klaczy na 2013 r., str. 256 - zestawienie z wyżrebień i stanówki za 2013 r.]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Spółki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.3. Wykonywanie obowiązków przez wyznaczonego hodowcę koni

Opis stanu
faktycznego

Praca hodowlana w Stadzie prowadzona była przez pracownika zatrudnionego na stanowisku hodowcy Stada. W ocenie NIK osoba zajmująca to stanowisko posiadała odpowiednie doświadczenie (ponad 25-letni staż pracy w stadninach koni) oraz wykształcenie (magister inżynier zootechniki) do zajmowania wskazanego stanowiska. Hodowcy Stada określono pisemny zakres obowiązków, w ramach którego zobowiązany on był m.in. do: kierowania działalnością hodowlaną; sprawowania nadzoru na działalnością Zakładu Treningowego; nadzoru nad działalnością Stadniny Koni i działalnością rozrodczą ogierów Stada; planowania zakupu pasz i kontroli żywienia i pielęgnacji zwierząt oraz sprawowania nadzoru nad pracami służb hodowlanych i weterynaryjnych.

[Dowód: akta kontroli str. 184 - informacja specj. ds. pracowniczych Stada; str. 186 - zakres obowiązków i odpowiedzialności służbowej; str. 188 - odpis dyplomu ukończenia studiów]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Spółki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.4. Warunki utrzymania koni

Opis stanu
faktycznego

Działając na wniosek NIK⁷, Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Wałbrzychu (dalej: „PIW”) w październiku i listopadzie 2013 r. przeprowadził kontrole w Stadzie w zakresie: spełniania wymaganych warunków weterynaryjnych przy hodowli koni, zapewnienia ich prawidłowego dobrostanu, spełniania minimalnych warunków utrzymania koni, prowadzenia dokumentacji ich leczenia, przewozu koni i środków transportu do ich przewozu oraz stosowania pasz w ich żywieniu. Ustalenia kontroli PIW - pomimo generalnie pozytywnej oceny - wykazały nieprawidłowości we wszystkich wykazanych obszarach.

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Spółki w przedstawionym wyżej zakresie PIW stwierdził nieprawidłowości polegające na:

a/ w kwestii wymaganych warunków weterynaryjnych:

- braku wydzielonego miejsca do składowania środków dezynfekcyjnych oraz miejsca do przetrzymywania produktów leczniczych, zabezpieczonych przed dostępem osób niepowołanych, co stanowiło naruszenie kolejno § 1 pkt 1 i 3 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (dalej: „MRiW”) w sprawie szczegółowych warunków weterynaryjnych, jakie muszą spełniać gospodarstwa⁸;
- braku zachowania odpowiedniej czystości w stajni nr II (brudne okna, sufity pokryte pajęczyną), co stanowiło naruszenie § 2 pkt 2 ww. rozporządzenia

⁷ W trybie art. 12 pkt 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2012 r., poz. 82, ze zm.).

⁸ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 września 2010 r. w sprawie szczegółowych warunków weterynaryjnych, jakie muszą spełniać gospodarstwa, w przypadku gdy zwierzęta lub środki spożywcze pochodzenia zwierzęcego pochodzące z tych gospodarstw są wprowadzane na rynek (Dz. U. z 2003 r. Nr 168, poz. 1643).

MRiRW w sprawie szczegółowych warunków weterynaryjnych jakie muszą spełniać gospodarstwa;

b/ w kwestii zapewnienia dobrostanu koni:

- braku zabezpieczenia pomieszczeń inwentarskich przed gryzoniami, co stanowiło naruszenie § 7 ust. 2 zdanie 2 rozporządzenia MRiRW w sprawie wymagań i sposobu postępowania przy utrzymywaniu gatunków zwierząt gospodarskich⁹ oraz § 6 ust. 2 zdanie 2 rozporządzenia MRiRW w sprawie minimalnych warunków utrzymania gatunków zwierząt gospodarskich¹⁰;

c/ w kwestii działalności w zakresie przewozu koni i środków transportu do ich przewozu¹¹:

- w przypadku przyczepy BOECKMANN (o nr rejestracyjnym DB 0170P) dokumentacja dotycząca przewozu zwierząt¹², o której mowa w § 4 i § 5 rozporządzenia MRiRW w sprawie wymagań weterynaryjnych w zakresie przewozu zwierząt¹³, nie była prowadzona na bieżąco;

d/ w kwestii wytwarzania i stosowania pasz w żywieniu koni:

- braku prowadzenia szkoleń dla pracowników odpowiedzialnych za żywienie zwierząt, przetrzymywania siana w miejscu do tego nieprzystosowanym¹⁴ oraz braku ograniczenia dostępu do miejsca składowania tej paszy wyłącznie dla osób upoważnionych - co stanowiło naruszenie wymogów określanych w załączniku III rozporządzenia WE nr 183/2005¹⁵ dotyczącego dobrych praktyk w zakresie żywienia zwierząt;
- wykorzystywania paszy z gospodarstwa nieobjętego nadzorem weterynaryjnym – co stanowiło naruszenie art. 5 ust. 6 rozporządzenia WE nr 183/2005.

W związku ww. nieprawidłowościami Powiatowy Lekarz Weterynarii w Wałbrzychu (dalej: PLW) w dniach 11 października 2013 r. i 4 listopada 2013 r. wszczął z urzędu postępowania administracyjne¹⁶. Decyzjami nr 327/2013 i 328/2013 z dnia 24 października 2013 r. oraz nr 370/2013 z dnia 27 listopada 2013 r. (tj. w trakcie kontroli NIK) PLW umorzył w całości przedmiotowe postępowania z uwagi na usunięcie przez Stado tych nieprawidłowości¹⁷. W ramach realizacji zaleceń PLW Stado zadeklarowało m.in., iż siano dla koni będzie dostarczane sukcesywnie przez producenta, bez konieczności jego magazynowania na terenie SO.

e/ w kwestii prowadzenia dokumentacji leczenia zwierząt:

- niewłaściwego prowadzenia książki leczenia zwierząt gospodarskich przez dwóch lekarzy weterynarii¹⁸ (w poszczególnych kartach leczenia zwierząt brak wpisów dotyczących opisu zwierzęcia, godzin przyjęcia zgłoszenia, godzin wykonania czynności lekarskich, brak wskazania okresu karencji oraz rozpisania /rozdysponowania/ dawki farmaceutyku) - co stanowiło naruszenie art. 53 ust. 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz

⁹ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 lutego 2010 r. w sprawie wymagań i sposobu postępowania przy utrzymaniu gatunków zwierząt gospodarskich innych, dla których norm ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz. U. z 2010 r. Nr 56, poz. 344 ze zm.).

¹⁰ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 28 czerwca 2010 r. w sprawie minimalnych warunków utrzymania gatunków zwierząt gospodarskich innych niż te, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz. U. z 2010 r. Nr 116, poz. 778).

¹¹ Stado dysponowało 2 pojazdami do przewozu koni trwającego do 8 godzin;

¹² Dokumentacja ta zawierała m.in.: • wskazania miejsca i daty załadunku zwierząt, • określenie posiadacza zwierząt wraz z weterynaryjnym nr obiektu, z którego zwierzęta była zabierane, datę i miejsce dostawy.

¹³ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 26 kwietnia 2004 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia działalności w zakresie zarobkowego przewozu zwierząt lub przewozu zwierząt wykonywanego w związku z prowadzeniem innej działalności gospodarczej (Dz. U. z 2004 r. Nr 100, poz. 1012).

¹⁴ Baloty z sianem przechowywane są na łące (bez zadaszenia, bezpośrednio na ziemi) – siano podlega procesom gnilnym.

¹⁵ Rozporządzenie (WE) nr 183/2005 Parlamentu europejskiego i Rady z dnia 12 stycznia 2005 r. ustanawiające wymagania dotyczące higieny pasz (Dz. Urz. UE L 35 z 8.02.2005)

¹⁶ Pisma Powiatowego Lekarza Weterynarii w Wałbrzychu, znak: PIWozz 4402/27/1/13 i PIwosz 441/5/3/13 z dnia 11 października 2013 r. oraz znak: PIWszz 4310/46/01/13 z dnia 4 listopada 2013 r.

¹⁷ Usunięcie nieprawidłowości zostało wykazane przez PIW w protokołach z kontroli sprawdzających z dnia 24 października 2013 r. oraz w piśmie OHZ w Kamieńcu Ząbk. Sp. z o.o. z dnia 19 listopada 2013 r.

¹⁸ Dotyczy weterynarzy świadczących usługi w ramach prowadzonych zakładów leczniczych.

zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt¹⁹ oraz rozporządzenia MRiRW w sprawie prowadzenia dokumentacji lekarsko-weterynaryjnej i ewidencji leczenia zwierząt²⁰.

Wykazane nieprawidłowości nie dotyczyły działalności pracowników Stada a wyłącznie zaniechań lekarzy weterynarii i w dniu 24 października 2013 r. zostały zgłoszone przez PIW do Dolnośląskiego Wojewódzkiego Weterynarii we Wrocławiu. Problem z właściwym przechowywaniem pasz wystąpił już w 2011 r. Ustalono, iż w trakcie kontroli przeprowadzonej w dniu 28 marca 2011 r. PIW zakwestionował jakość ok. 35,0 t siana własnego Stada z uwagi na jego niewłaściwe przechowywanie²¹ (siano składowane w balotach, bez zadaszenia, bezpośrednio na ziemi) na gruntach dzierżawionych od ANR. Część tego siana w ilości 27,6 t Stado sprzedało w dniu 29 stycznia 2013 r. prywatnemu odbiorcy za kwotę 4,0 tys. zł netto, a pozostałe 8,0 t nadal zalegało na gruntach Spółki.

Prezes Stada stwierdził, iż Spółka nie posiada obiektu do prawidłowego przechowywania zapasów siana. W marcu 2010 r. spłonęła stodoła, która nie została odbudowana z uwagi na brak środków finansowych. Siano, którego jakość została zakwestionowana przez PIW, zalega na gruntach dzierżawionych od ANR albowiem nie powiodły się próby jego zagospodarowania (np. poprzez przekazanie na bioopał). Stado nie posiadało środków na utylizację tego siana.

W wyniku nieodpowiednich warunków magazynowania dopuszczono do pozbawienia wymaganej jakości 35 t siana, co skutkowało koniecznością dodatkowego zakupu tej paszy w 2011 r. W związku z powyższym - uwzględniając uzyskane przychody z tytułu sprzedaży 27,6 t przedmiotowego siana w 2013 r. – w okresie objętym kontrolą Stado poniosło dodatkowe koszty na zakup odpowiedniej jakości siana na kwotę 2,7 tys. zł²².

[Dowód: akta kontroli str. 130 - lista kontrolna SPIWET „Gospodarstwo utrzymujące zwierzęta”; str. 140, 146 – zawiadomienia PIW o wszczęciu postępowania administracyjnego; str. 141-143, 157-159 – decyzje PIW o umorzeniu postępowania wraz z protokołami kontroli sprawdzającej; str. 144-151 – protokoły kontroli środka transportu dla zwierząt; str. 152 – protokół kontroli podmiotu prowadzącego działalność w zakresie przewozu zwierząt; str. 160 – pismo PIW do Dolnośląskiego Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii; str. 161-164 – lista kontrolna SPIWET „Pasze C”, str. 351 - zawiadomienia PIW o wszczęciu postępowania administracyjnego; str. 352–359 – pismo OHZ z informacją o usunięciu nieprawidłowości w zakresie gospodarki paszowej; str. 486 – protokół oględzin; str. 478 – lista kontrolna SPIWET „Pasze C”, str. 479 - notatka Prezesa Stada, str. 494 – faktura ze sprzedaż siana; str. 529-532 – wyjaśnienia Prezesa Stada; str. 538 - decyzja PIW o umorzeniu postępowania; str. 554 – jednostkowy koszt utrzymania konia]

1.5. Prowadzenie pensjonatu dla koni

Działalność Stada w zakresie świadczenia usług pensjonatu dla koni obejmowała konie pozostające w stałym pensjonacie oraz w pensjonacie czasowym (klacze na okres stanówki oraz konie oczekujące na udział w Zakładzie Treningowym). W badanym okresie z wykazanego tytułu Spółka uzyskała przychody w łącznej kwocie 245,9 tys. zł, w tym: 91,0 tys. zł w 2011 r., 104,0 tys. zł w 2012 r. i 50,9 tys. zł w I półroczu 2013 r. Stosowano stawki za pensjonat koni określone cennikach zatwierdzonych przez Prezesa Stada, tj. 20 zł za dobę w przypadku pensjonatu stałego i hotelowania przed Zakładami Treningowymi i 15 zł za dobę w przypadku pensjonatu dla klaczy do krycia w 2011 r.²³ oraz 22 zł za dobę w przypadku pensjonatu stałego i czasowego w latach 2012-2013 (I półrocze)²⁴. Stawki te były wyższe od średniej ceny za hotelowanie koni na terenie Dolnego Śląska, która w październiku 2013 r. kształtowała się na poziomie 16,70 zł za dobę²⁵.

Opis stanu
faktycznego

¹⁹ Dz. U. z 2008 r. Nr 213, poz. 1342 ze zm.

²⁰ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 września 2011 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia dokumentacji lekarsko-medycznej i ewidencji leczenia zwierząt oraz wzorów tej dokumentacji i ewidencji (Dz. U. z 2011 r. Nr 224, poz. 1347).

²¹ Siano pozyskane przez Stado we własnym zakresie w 2010 r.

²² (35 t x 190 zł netto/ t [średni koszt zakupu 1 t siana w 2011r.]) – 4.000 zł = 2.650 zł.

²³ Cennik usług w SO Książ z dnia 16 października 2009 r.

²⁴ Cennik usług w SO Książ z dnia 22 grudnia 2011 r.

²⁵ www. baza koni.pl (stan na dzień 22 października 2013 r.).

Przeprowadzone przez kontrolującego w dniu 6 listopada 2013 r. oględziny stajni Stada wykazały, że w stałym pensjonacie było łącznie 12 koni należących do 10 prywatnych hodowców²⁶. Z wszystkimi właścicielami tych koni Stado zawarło umowę na ich utrzymanie, które - w ocenie NIK - zabezpieczały interes Spółki. W umowach tych bowiem na właścicieli koni scedowano m.in. obowiązek pokrycia kosztów leczenia zwierząt, wykonania usług kowalskich oraz zastrzeżono możliwość naliczania odsetek lub przejęcia koni w zastaw w przypadku braku lub nieterminowych płatności. Na przykładzie próby kontrolnej obejmującej 10 hodowców, których konie (łącznie 12) pozostawały w stałym pensjonacie na dzień 6 listopada 2013 r. ustalono, że opłaty za utrzymanie koni wnoszone były w kwotach i terminach określonych w zawartych umowach na ich hotelowanie. W związku przebywaniem w stałym pensjonacie tych koni osoby objęte próbą kontrolną w latach 2011-2013 (I półrocze) zapłaciły na rzecz Stada 89,4 tys. zł (36,3% łącznych przychodów z tytułu pensjonatu).

[Dowód: akta kontroli str. 324 – protokół oględzin; str. 325 – konie w stałym pensjonacie wg stanu na początek 2011r., 2012r. i 201 r.; str. 326 notatka służbowa, str. 327-330 – przykładowe umowy na utrzymanie koni]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Spółki w przedstawnym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.6. Dzierżawa koni własnych

Opis stanu
faktycznego

Rozdziału ogierów (przeznaczenia do dzierżawy) - w oparciu o oferty hodowców - dokonywała komisja, w skład której każdorazowo wchodziło 3 przedstawicieli Związku Hodowców Koni²⁷ oraz hodowca Stada²⁸: Ogłoszenie o rozdziale ogierów na dany sezon rozplodowy Prezes Stada podawał do publicznej wiadomości poprzez zamieszczenie na tablicy ogłoszeń oraz na stronie internetowej Spółki.

Prace ww. komisji polegały na wyłonieniu najlepszych ofert (pod względem hodowlanym i warunków utrzymania) na dzierżawę tych koni. Przyjęte kwoty stawek z tytułu dzierżawy spełniały wymogi określone w ogłoszeniach Prezesa Stada o terminie rozdziału ogierów na wykazane lata (sezony rozplodowe), tj. 2.500 zł wynosiła roczna stawka za dzierżawę ogiera rasy śląskiej²⁹, natomiast 2000 w przypadku dzierżawy ogiera innej rasy szlachetnej.

Hodowca Stada prowadził rejestr ogierów wydzierżawionych na dany sezon rozplodowy, obejmujący: nr ewidencyjny i nazwę konia, rok urodzenia, maść i pochodzenie konia³⁰, jak również imię i nazwisko hodowcy oraz nr telefonu kontaktowego.

Przekazanie ogierów do dzierżawy następowało na podstawie zawieranych na każdy rok umów z hodowcami. Na sezon rozplodowy w 2011 r. wydzierżawiono 37 ogierów 35 hodowcom, w 2012 r. - 31 ogierów 28 hodowcom oraz w I półroczu 2013 r. - 31 koni 30 hodowcom³¹. Zawierane umowy dzierżawy zabezpieczały prawa Stada. Określały one obowiązki dzierżawcy (dotyczące m.in. zapewnienia punktu rozplodowego w oparciu o przepisy rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków weterynaryjnych wymaganych przy prowadzeniu punktów kopulacyjnych³², zapewnienia koniowi właściwego pomieszczenia i ruchu na świeżym powietrzu, ponoszenia przez dzierżawcę wszelkich kosztów związanych z wyżywieniem, utrzymaniem, obsługą, leczeniem

²⁶ W dniu oględzin nie było koni w tzw. czasowym pensjonacie (klacze na okres stanówki oraz konie przez Zakładem Treningowym)

²⁷ Prezes Okręgowego Związku Hodowców Koni we Wrocławiu; Kierownik Okręgowego Związku Hodowców Koni we Wrocławiu; Kierownik Śląsko - Opolskiego Związku Hodowców Koni w Katowicach.

²⁸ Dotyczy rozdziału ogierów do dzierżawy przeprowadzonego w dniu, kolejno: 5 listopad 2010 r., 15 listopada 2011 r., 16 listopada 2013 r.

²⁹ W ogłoszeniu o rozdziale ogierów na sezon rozplodowy w 2012 r. Prezes Spółki określił, iż przypadku wydzierżawienia 2 ogierów, stawka dzierżawy za drugiego ogiera wynosi 1.500 zł rocznie.

³⁰ Imiona rodziców konia.

³¹ W tym kolejno: 2 hodowcom po 2 ogiery w 2011 r., 3 hodowcom po 2 ogiery w 2012 r. i 1 hodowcy 2 ogiery w 2013 r.

³² Dz. U. z 2004 r. Nr 156, poz. 1638.

oraz szczepieniem zwierzęcia, prowadzenia dokumentacji hodowlanej³³); okres obowiązywania umowy, kwotę czynszu dzierżawnego, zasady jego rozliczania oraz konsekwencje nieterminowych płatności czynszu (odsetki karne).

W badanym okresie hodowca Stada przeprowadził 40 kontroli u osób dzierżawiących łącznie 42 ogier³⁴. W wyniku tych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie utrzymywania lub użytkowania koni³⁵.

W latach 2011-2013 (I półrocze) Stado uzyskało przychody z tytułu dzierżawy ogierów w łącznej kwocie 228,9 tys. zł³⁶. Terminowość wnoszenia opłat z ww. tytułu zbadano na przykładzie próby kontrolnej obejmującej 11 hodowców dzierżawiących konie we wszystkich latach badanego okresu (12 koni w 2011 r. i w 2012 r.³⁷ oraz 14 koni w I półroczu 2013 r.³⁸), którzy w okresie tym dokonali wpłaty czynszu dzierżawnego na kwotę 62,0 tys. zł (27,1% łącznych przychodów z tytułu dzierżawy koni).

Kontrola wykazała, że w odniesieniu do 11 hodowców, którzy dokonali wpłaty czynszu na kwotę 60,3 tys. zł (97,3% przychodów próby kontrolnej) rozliczeń z tytułu dzierżawy dokonywano zgodnie z postanowieniami w umów dzierżawy koni (w przypadku 2 tych hodowców dodatkowo naliczono i wyegzekwowano odsetki z tytułu nieterminowych płatności czynszu na kwotę 0,3 tys. zł).

Ustalone
nieprawidłowości

W przypadku dzierżawy ogierów hodowcy zamieszkałemu w Borkach Lipkowskich stwierdzono, iż z tym hodowcą Stado zawarło umowy dzierżawy dwóch koni na 2012 r.³⁹, a następnie na 2013 r. (do 31 sierpnia)⁴⁰, w sytuacji gdy nie realizował on zobowiązań wobec Spółki z tytułu tej dzierżawy w 2011 r. (umowny czynsz w kwocie 4,5 tys. zł został rozliczony w wysokości 1,2 tys. zł, tj. w 26,7%) oraz w 2012 r. (umowny czynsz w kwocie 4,0 tys. zł został rozliczony w wysokości 0,5 tys. zł, tj. w 12,5%).

Zgodnie z zawartymi umowami na dzierżawę koni w latach 2011-2013 (do 31 sierpnia), Spółka wystawiła hodowcy 4 faktury na kwotę 10,8 tys. zł, a termin płatności ostatniej z nich upływał z dnia 11 stycznia 2013 r. Faktury te zostały rozliczone przez dzierżawcę dopiero do dnia 29 listopada 2013 r. przy czym wpłaty 9,1 tys. zł (84,3%) dokonał on w okresie luty-listopad 2013 r. W latach 2011-2012 (do końca września) Stado nie podejmowało udokumentowanych działań windykacyjnych wobec ww. dłużnika, a w okresie późniejszym działania te były ograniczone do skierowania trzech wezwań do zapłaty⁴¹. Od września do końca listopada 2013 r. konie pozostawały u hodowcy bezumownie i bez wynagrodzenia. W dniu 1 grudnia 2013 r. Prezes Zarządu OHZ zawarł z tym hodowcą umowy na dzierżawę koni na okres do 31 listopada 2014 r. w ramach rozdziału ogierów na 2014 r.

Prezes Stada stwierdził, iż zawierając umowy dzierżawy ogierów, poza względami finansowymi, zawsze brał pod uwagę korzyści hodowlane, bowiem ww. hodowca posiadał bardzo pozytywną opinię Kierownika Okręgowego Związku Hodowców Koni w Łodzi, a dzierżawionym koniom zapewniał dobre warunki stajennie. W rejonie jego zamieszkania występowało zapotrzebowanie na krycie klaczy tymi ogierami. Poza tym deklarował on, że problemy finansowe mają charakter przejściowy i do końca 2013 r. rozliczy zaległości wobec Stada. Zgłaszał ponadto

³³ Rejestr pokrytych klaczy i świadectwa pokrycia klaczy.

³⁴ W tym: w 2011 r. - 7 kontroli (7 ogierów); w 2012 r. - 20 kontroli (21 ogierów); w I półroczu 2013 r. - 13 kontroli (14 ogierów).

³⁵ Fakt przeprowadzenia ww. kontroli został udokumentowany wpisem do prowadzonego w Stadzie Ogierów Książ „Rejestru ogierów wydzierżawionych”.

³⁶ W tym: 76,2 tys. zł w 2011 r., 111,4 tys. zł w 2012 r. i 41,3 tys. zł w I półroczu 2013 r.

³⁷ W tym: jeden hodowca dzierżawił 2 konie.

³⁸ W tym: jeden hodowca dzierżawił 3 konie i jeden hodowca 2 konie.

³⁹ Umowa dzierżawy nr 19/2012 z dnia 1 grudnia 2011 r. (dotyczy ogiera WICHER), umowa dzierżawy nr 20/2012 z dnia 1 grudnia 2011 r. (dotyczy ogiera POWÓJ).

⁴⁰ Umowa dzierżawy nr 23/2013 z dnia 1 grudnia 2012 r. (dotyczy ogiera WICHER), umowa dzierżawy nr 24/2013 z dnia 1 grudnia 2012 r. (dotyczy ogiera POWÓJ).

⁴¹ Do dzierżawcy skierowano wezwania do zapłaty w dniach 12 października 2012 r., 7 grudnia 2012 r. i 13 czerwca 2013 r.

zainteresowanie dzierżawą koni w 2014 r. Od końca sierpnia 2013 r. ogiery przebywały w dzierżawie bezumownie, jednak Stado – będąc w bardzo trudnej sytuacji finansowej – nie ponosiło kosztów utrzymania tych koni.

Według stanu na dzień 29 listopada 2013 r. należne Stadu odsetki z tytułu nieterminowych płatności przez ww. hodowcę czynszu za dzierżawę koni w latach 2011-2013 (do końca sierpnia) stanowiły kwotę 1,5 tys. zł i do 6 grudnia 2013 r. nie zostały rozliczone.

[Dowód: akta kontroli str. 168 - ogiery Stada dzierżawione w latach 2011 - I półr. 2013 r., str. 191-232 - notatki służbowe załącznikami (plik); 265 – informacja hodowcy Stada, str. 529-532 – wyjaśnienia Prezesa Stada, str. 557 – przelew środków rachunek OHZ, str. 558 - zapotrzebowanie na ogiery do dzierżawy, str. 559 - odsetki należne OHZ z tytułu nieterminowych płatności za dzierżawę koni]

1.7. Warunki sprzedaży koni

Opis stanu
faktycznego

Zarząd Stada Ogiery Książ nie określił pisemnych warunków sprzedaży koni. Prezes Stada tłumaczył, iż sprzedaż koni odbywała się tylko w dwóch formach zalecanych przez ANR, tj. w drodze aukcji i konkursów ofert. Zasady przeprowadzania aukcji były każdorazowo określone w warunkach (regulaminie) aukcji, natomiast zasady konkursu ofert w ogłoszeniach o tych konkursach. Nie widział on potrzeby sporządzenia innych dokumentów określających zasady sprzedaży koni.

[Dowód: akta kontroli str. 124 – informacja Prezesa Stada; str. 519 – 522 - wyjaśnienia Prezesa Stada]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Spółki w przedstawionym wyżej zakresie, nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.8. Sprzedaż koni

Opis stanu
faktycznego

W latach 2011-2013 (I półrocze) Stado zawarło umowy sprzedaży 68 koni na łączną kwotę 483,9 tys. zł brutto⁴², w tym 25 koni (36,8%) za 82,7 tys. zł (17,1%) w drodze 3 aukcji oraz 43 (63,2%) za 401,2 tys. zł (82,9%) w formie 21 przeprowadzonych konkursów ofert.

Ogłoszenia o organizowanych aukcjach (wraz z wykazem koni przeznaczonych do sprzedaży oraz regulaminem aukcji⁴³) oraz konkursach ofert Stado podawało do publicznej wiadomości poprzez ich wywieszenie na tablicy ogłoszeń oraz publikację na własnej stronie internetowej. Aukcje oraz konkursy ofert na sprzedaż koni przeprowadzała każdorazowo komisja złożona z 3 pracowników Stada⁴⁴, a ich przebieg dokumentowano protokołami zatwierdzanymi przez Prezesa Stada.

Sprzedane 65 koni (95,6%) zostało przekazanych nabywcom po dokonaniu wpłaty na rzecz Stada ustalonej ceny tych zwierząt.

Stado w bardzo szerokim zakresie promowało hodowane konie (w tym przeznaczone na sprzedaż) poprzez m.in. ich udział w zawodach sportowych w kraju i za granicą⁴⁵ oraz w wystawach hodowlanych⁴⁶; organizację Zakładów Treningowych o kierunku zaprzęgowym dla klaczy i ogierów zakończonych próbą zaprzęgową (klacze) i próbą dzielności (ogiery)⁴⁷, zamieszczanie i aktualizację oferty sprzedaży koni na swojej stronie internetowej⁴⁸.

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Stada w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W przypadku sprzedaży klaczy Lotaryngia w umowie z dnia 7 maja 2013 r. płatność ustalonej w drodze konkursu ofert ceny za konia w wysokości 8,0 tys. zł

⁴² W tym : 31 koni w 2011 r. za 266,3 tys. zł, 29 koni w 2012 r. za 174,9 tys. zł i 8 koni za 42,7 tys. zł w I półroczu 2013 r.

⁴³ Dokument określał warunki aukcji, w tym konieczność m.in. wpłaty wadium przez uczestników aukcji, uzyskania za konia tzw. ceny rezerwowej, wpłaty środków przy odbiorze konia.

⁴⁴ Komisja nie została formalnie powołana, a w jej skład wchodził hodowca, księgowy i koniuszy Stada.

⁴⁵ W ramach współpracy Stada z Sudeckim Klubem Sportowym Książ w Wałbrzychu.

⁴⁶ Krajowa Wystawa zwierząt Hodowlanych POLAGRA w Poznaniu.

⁴⁷ Zakłady Treningowe Stado organizowało na rzecz Polskiego Związku Hodowców Koni.

⁴⁸ Oferta ze zdjęciami koni, ich opisem, osiągnięciami rekreacyjnymi czy hodowlanymi.

brutto przyjęto w 3 ratach⁴⁹ (ostatecznie do 31 października 2013 r.). Pomimo, iż zapłała 2 raty za konia w kwocie 3,0 tys. zł nastąpiła z 54 dniową zwłoką, a do 6 grudnia 2013 r. nabywca konia nie dokonał wpłaty z tytułu 3 raty w wysokości 2,0 tys. zł, nie zostały podjęte wobec niego działania windykacyjne. Prezes Stada tłumaczył, iż ustalenie w ratach płatności za ww. konia nastąpiło na prośbę nabywcy. Koń nie przedstawiał wymaganych wartości hodowlanych dla Stada, a hodowca zaproponował bardzo korzystną cenę⁵⁰. Wobec nabywcy nie podjęto działań windykacyjnych w wyniku przeoczenia.

2. Na podstawie umów sprzedaży z dnia 10 kwietnia 2013 r. Stado przekazało innemu hodowcy 2 ogierzy o łącznej wartości 15,0 tys. zł brutto, przy czym rozliczenia za konie dokonano w formie kompensaty. Ustalono, że hodowca ten w dniu 2 marca 2010 r. zakupił od Stada klacz Żagiew, której ojcem okazał się inny ogier („półbrat” tej klaczy) niż zapisany w umowie⁵¹. W wyniku pomyłki, wynikłej z winy Stada, strony uzgodniły, iż przekazanie 2 ogierów będzie stanowiło formę zadośćuczynienia za poniesione przez nabywcę straty, związane z utrzymaniem klaczy o innym pochodzeniu niż deklarowała Spółka. Wykazana forma rozliczenia z hodowcą została uzgodniona z Zespołem Nadzoru Właścicielskiego ANR.

Hodowca Stada tłumaczył, iż w kwietniu 2008 r. matka klaczy Żagiew pomyłkowo została pokryta innym ogierem niż był przewidziany w planie stadniny, a do jej paszportu wpisano ogiera przewidzianego w tym planie.

[Dowód: akta kontroli str. 169 – formy sprzedaży koni w latach 2011 – I półr. 2013, str.294-297 - przykładowa dokumentacja dotycząca konkursu ofert (ogłoszenie konkursu, oferta hodowcy, protokół, zawiadomienie o rozstrzygnięciu postępowania); str. 302-308 – przykładowa dokumentacja dotycząca aukcji (ogłoszenie aukcji, regulamin aukcji, wykaz koni do sprzedaży na aukcji, protokół z aukcji wraz z wykazem sprzedanych koni, ich ceny oraz nabywców); str. 309-321 – dokumentacja dotycząca zorganizowanych przez Stado Zakładów Treningowych, str.322 – wyniki sportowe i hodowlane koni Stada, str. 284-285, 287-289 - umowy i faktury dot. sprzedaży koni; str. 286 – zgoda ANR na sprzedaż koni; str. 290 – informacja Laboratorium Badań Markerów Genetycznych u Koni UP w Poznaniu; str. 291-293 – korespondencja w sprawie kompensaty za sprzedaż klaczy Żagiew, str. 513-515 – wyjaśnienia ZNW ANR, str. 523-526 – wyjaśnienia hodowcy Stada]

1.9. Przeglądy hodowlane

W Stadzie rokrocznie dokonywano przeglądu hodowlanego (selekcyjnego), do którego kierowano wyłącznie konie zarodowe (ze stada podstawowego), tj. ogierzy, matki, źrebnicy i młodzię.

W latach 2011-2012 ww. przeglądy przeprowadzono w okresie jesiennym, tj. w dniach odpowiednio 20 września 2011 r. i 3 października 2012 r. Na każdy przegląd hodowca Stada sporządzał wykaz ogierów⁵² oraz wykaz stadniny do przeglądu⁵³.

Z przeprowadzonych przeglądów hodowlanych sporządzano komisyjne protokoły brakowania, których zapisy ograniczały się tylko do wykazu koni wyłączonych ze stada podstawowego wraz z podaniem przyczyny ich wyłączenia.

Protokoły z przeglądów hodowlanych nie opisywały, dokonywanych w trakcie tych przeglądów (zgodnie wytycznymi ANR⁵⁴), czynności oceny jakości i ilości pasz, obsługi masztalerskiej oraz nadzoru zootechnicznego i weterynaryjnego. Hodowca Stada wyjaśnił, iż ANR nie wymagała innej formy dokumentowania przeglądów.

[Dowód: akta kontroli str. 124 – informacja Prezesa Stada; str. 170 – wymagane oceny i ustania w ramach przeglądów hodowlanych; str. 262 – notatka służbowa, str. 267-271 – protokoły brakowania str. 272-283 – wykaz ogierów i wykaz stadniny do przeglądu, str. 523-526 – wyjaśnienia hodowcy Stada]

⁴⁹ W badanym okresie wystąpił tylko 1 przypadek płatności za konia w ratach.

⁵⁰ Cena oferty 7,4 tys. zł netto przy cenie ewidencyjnej konia w wysokości 1,2 tys. zł.

⁵¹ Błąd w określeniu ojca klaczy został potwierdzony w wyniku badań genetycznych DNA wykonanych przez hodowcę w Laboratorium Badań Markerów Genetycznych u Koni Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu.

⁵² Wykaz ogierów zawierał: nr ewidencyjny (licencji) oraz imię konia; określenie rasy, roku urodzenia, pochodzenia i maści; wymiary podstawowe konia; wykaz punktów kopulacyjnych, na których ogier krył klacze oraz liczbę pokrytych klaczy.

⁵³ Klacze na przeglądzie prezentowano poszczególnymi rodzinami, które obejmowały klacze (córci, wnuczki, prawnuczki) pochodzące od klaczy założycielki i będące na dzień przeglądu matkami (klaczami stadnymi) wraz z nieodsadzonymi źrebiętami (źrebię przebywa z matką do 6 m-cy). W latach 2011-2013 w Stadzie Ogierów Książ było 13 rodzin klaczy.

⁵⁴ Dokument ANR pn. „Rola i zasady przeprowadzania przeglądów hodowlanych w stadach i stadninach ANR”.

Opis stanu
faktycznego

Uwagi dotyczące
badanej działalności

1.10. Klasyfikowanie koni do stada podstawowego i obrotowego

Opis stanu
faktycznego

W wyniku przeprowadzonych w latach 2011-2012 przeglądów hodowlanych ze stada podstawowego wybrakowano łącznie 39 koni, w tym 7 (17,9%) ogierów i 32 (82,9%) klacze z młodzieżą. Jako przyczynę brakowania podano: brak standardu rasy w przypadku 13 (33,3%) koni⁵⁵, nieprawidłową budowę ciała 11 (28,3%) koni, wiek lub chorobę 7 (17,9%) koni, słabe jakościowo potomstwo lub trudności w zażebieniu 5 (12,8%) koni, wadliwe kończyny lub stawy nadgarstkowe 2 (5,1%) koni oraz „trudny” charakter 1 (2,7%) konia.

[Dowód: akta kontroli; str. str. 262 – notatka służbowa, str. 267-271 – protokoły brakowania str. 272-283 – wykaz ogierów i wykaz stadniny do przeglądu]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Spółki, w przedstawionym wyżej zakresie, nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.11. Komisyjność przeglądów hodowlanych

Opis stanu
faktycznego

Przeglądy hodowlane przeprowadzała komisja spełniająca wymogi określone przez ANR⁵⁶. W skład jej bowiem wchodził przedstawiciel Zespołu Nadzoru Właścicielskiego ANR⁵⁷, Okręgowego Związku Hodowców Koniu we Wrocławiu, Stada⁵⁸ oraz lekarz weterynarii (specjalista chorób koni). Protokoły brakowania przekazywane były, bezpośrednio po przeglądach, przedstawicielowi ANR.

[Dowód: akta kontroli str. 262 – notatka służbowa, str. 267-271 – protokoły brakowania]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Spółki w przedstawionym wyżej zakresie, nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.12. Sprzedaż koni ze stada podstawowego

Opis stanu
faktycznego

W badanym okresie Zarząd Stada sprzedał łącznie 27 koni ze stada podstawowego⁵⁹.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

W przypadku 3 koni (11,1%) sprzedaży dokonano po skierowaniu wniosków o wyrażenie wymaganej zgody, jednak przed otrzymaniem pisemnego stanowiska Agencji w tym zakresie. Prezes Stada tłumaczył, iż sprzedaży tych koni dokonał po uzyskaniu telefonicznej zgody ANR. Nie stwierdzono sprzedaży koni bez zgody Agencji.

[Dowód: akta kontroli str. 171 – sprzedaż koni zarodowych w latach 2011-2013 (I półrocze), str. 519-522 – wyjaśnienia Prezesa Stada]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Spółki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.13. Poziom sprzedaży koni

Opis stanu
faktycznego

W badanym okresie Stado zawarło umowy sprzedaży 68 koni na łączną kwotę 483,9 tys. zł brutto⁶⁰, z których 27 (39,7%) pochodziło ze stada podstawowego, natomiast 41 (60,3%) ze stada obrotowego. W transakcjach sprzedaży dominowały konie rasy śląskiej⁶¹ – 62 (91,2%), a w pozostałym zakresie - ogiery rasy szlachetnej półkwi – 4 (5,9%) oraz ogiery rasy oldenburskiej. – 2 (2,9%).

Na przestrzeni badanego okresu obniżeniu uległa średnia cena ze sprzedaży jednego konia, która kształtowała się na poziomie 8,6 tys. zł w 2011 r., 6,0 tys. zł w 2012 r. i 5,3 tys. zł w I półroczu 2013 r.

[Dowód: akta kontroli str. 172 – liczba sprzedanych koni i uzyskane ceny sprzedaży]

⁵⁵ Dotyczy klaczy i młodzieży.

⁵⁶ Pismo ANR z dnia 9 grudnia 2003r.

⁵⁷ Główny Specjalista ds. hodowli koni ANR.

⁵⁸ Prezes Zarządu Stada Ogierów Książ i Główny Specjalista ds. hodowli

⁵⁹ W tym: 15 koni w 2011r., 8 koni w 2012r. i 4 w I półr. 2013r.

⁶⁰ W tym 266,3 tys. zł w 2011 r., 174,9 tys. zł w 2012 r. i 42,7 tys. zł w I półr. 2013r.

⁶¹ W tym 12 ogierów, 5 klaczy, 45 młodzieży.

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Spółki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.14. Prowadzenie dokumentacji hodowlanej

Opis stanu
faktycznego

W latach 2011-2013 Stado prowadziło wymaganą dokumentację hodowlaną oraz sporządzało i terminowo przekazywało do ANR sprawozdawczość w zakresie hodowli koni⁶². I tak:

- dokumentacja hodowlana obejmowała: imienne wykazy koni⁶³ na dzień 1 stycznia każdego roku; plan stanowienia klaczy⁶⁴ na dany rok; karty włączanych do stada klaczy i ogierów; protokoły brakowania podstawowego (sporządzane w ramach przeglądów stada); protokoły brakowania doraźnego (sporządzane w przypadku padnięcia lub eutanazji koni); protokoły padnięcia lub eutanazji (stanowiły podstawę dokonania korekty ewidencji w książce inwentarza żywego); książka inwentarza żywego (prowadzona przez księgowego Stada);
- sprawozdawczość hodowlana obejmowała raporty dotyczące pokrycia klaczy⁶⁵ w sezonie rozplodowym oraz sprawozdania z wyżrebien i sezonu stanówkowego (kopulacyjnego).

[Dowód: akta kontroli str. 234-257 – notatka służbowa z załącznikami (plik)]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Spółki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.15. Wycena koni na sprzedaż

Opis stanu
faktycznego

Zarząd Spółki nie powołał (w sposób udokumentowany) komisji ds. wyceny koni na sprzedaż. W badanym okresie wyceny koni na sprzedaż dokonywała 3. osobowa komisja⁶⁶, w skład której chodził hodowca, księgowy i koniuszy Stada. W ocenie NIK wykazani pracownicy posiadali dostateczne doświadczenie zawodowe i kwalifikacje związane z wyceną i hodowlą.

Na okoliczność każdej wyceny koni komisja sporządzała protokół, który był zatwierdzony przez Prezesa Stada. Protokoły te nie zawierały elementów uzasadniających wysokości zaproponowanej ceny koni⁶⁷. Według wyjaśnień hodowcy Stada, przy wycenie koni uwzględniano przede wszystkim ich rodowód, budowę, ewentualne osiągnięcia sportowe oraz koniunkturę na rynku koni hodowlanych rasy śląskiej.

Agencja nie zgłaszała uwag do sposobu powołania komisji wyceniającej konie oraz do zakresu dokumentowania prac tej komisji. Nie wystąpiły przypadki ustalenia ceny sprzedaży na poziomie niższym od ceny ewidencyjnej koni.

[Dowód: akta kontroli str. 124 – informacja Prezesa Stada; str. 175-18 – sprzedaż koni w stadzie w latach 2011-2013 (I półrocze); str. 305 – protokół z komisyjnej wyceny koni; str. 519-522 – wyjaśnienia Prezesa Stada, str. 523-258 – wyjaśnienia hodowcy Stada]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Spółki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

⁶² Dokumentacja hodowlana oraz sprawozdawczość w zakresie hodowli koni została określona w piśmie znak: ZNW-4610-157/260/03/Agencji Nieruchomości rolnych w Warszawie z dnia 9 grudnia 2003 r.

⁶³ Obejmuje imienny wykaz ogierów oraz imienny wykaz stadniny (klacze wraz z przychowkiem) na dzień 1 stycznia danego roku – imienny wykaz koni należy przesłać do ANR do dnia 20 stycznia każdego roku.

⁶⁴ Sporządzany w styczniu każdego roku – sezon kopulacyjny w SO Książ rozpoczyna się od 1 lutego każdego roku.

⁶⁵ Sprawozdanie z sezonu kopulacyjnego – dotyczy ogierów w Stadzie Książ (pozostających w stajniach SO oraz wydzierzawionych).

⁶⁶ Ww. komisja działała w niezmiennym składzie.

⁶⁷ Np. informacji o osiągnięciach sportowych czy rekreacyjnych, zdiagnozowanych chorobach, ułomnościach pozwalających obiektywnie ustalić, na podstawie jakich cech ceny te ustalano.

1.16. Wycena koni dla celów ewidencyjnych

Opis stanu
faktycznego

Zgodnie zarządzeniami Prezesa Stada w sprawie zasad wyceny koni na dzień 31 grudnia 2011 r. i 31 grudnia 2012 r.⁶⁸ wartość ewidencyjną koni na koniec 2011 r. i 2012 r. ustalono na kwotę kolejno 291,1 tys. zł i 271,4 tys. zł, stosując niżej wykazane kryteria:

- ogiery szlachetne: 3-7 lat – 4.100 zł, 8-12 lat – 2.800 zł, 13-16 lat 1.700 zł, pow. 16 lat – 1.000 zł;
- klacze: pow. 12 lat – 1.600 zł, 8-12 lat – 3.200zł, 3-7 lat 2.800 zł;
- konie sportowe – 4.000 zł oraz konie użytkowe⁶⁹ - 800 zł;
- konie zakupione w okresie ostatnich 3 lat – według cen zakupu.

Prezes Stada stwierdził, że przyjęte kryteria do wyceny koni na koniec 2011 r. i 2012 r. były identyczne jak stosowane w latach wcześniejszych, tj. gdy SO funkcjonowało w strukturze Spółki Stado Ogierów Sieraków Wlkp. Sp. z o.o.⁷⁰ Według Prezesa Stada dokonana wycena koni spełniała wymogi zasady ostrożności przy wycenie składników majątku, wykazanej w polityce rachunkowości⁷¹, jak również nie była kwestionowana przez ANR oraz przez biegłych badających sprawozdania finansowe Stada.

Szacunkowa wartość ewidencyjna koni, ustalona na potrzeby niniejszej kontroli w oparciu o średnią cenę rzeźną koni rasy śląskiej⁷² oraz średnią masę tych zwierząt w poszczególnych grupach wiekowych na koniec 2011 r., wynosiła 217,4 tys. zł a na koniec 2012 r. - 203,8 tys. zł, tj. była niższa średnio o 25%⁷³ od wartości ustalonej przez Stado.

[Dowód: akta kontroli str. 94 – notatka służbowa; str. 173-174 – ceny ewidencyjne i transakcyjne koni; str. 175-180 – sprzedaż koni w Stadzie w latach 2011 -I półr. 2013; str. 331-335 - Uchwała Zarządu Spółki w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji na koniec 2011 r. wraz z instrukcją inwentaryzacji, zarządzeniem w sprawie zasad wyceny koni oraz ustalaną wartością ewidencyjną koni na dzień 31 grudnia 2011r.; str. 336-340 - Uchwała Zarządu Spółki w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji na koniec 2012 r. wraz z instrukcją inwentaryzacji, zarządzeniem w sprawie zasad wyceny koni oraz ustalaną wartością ewidencyjną koni na dzień 31 grudnia 2012r.; str. 341-343 - notatka służbowa wraz z wyceną koni na koniec 2011r. i 2012r. wg ceny rzeźnej, str. 519-522 – wyjaśnienia Prezesa Stada]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Spółki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.17. Sprzedaży koni poniżej wartości księgowej

Opis stanu
faktycznego

W badanym okresie Stado nie dokonywało sprzedaży poszczególnym nabywcom większej liczby koni⁷⁴ – maksymalnie pojedyncze osoby kupowały do 3 koni w ciągu roku. Nie wystąpiły przypadki sprzedaży koni poniżej ich wartości księgowej lub na rzecz pracowników Stada oraz członków ich rodzin.

[Dowód: akta kontroli str. 124 – informacja Prezesa Stada; str. 173-174 – ceny ewidencyjne i transakcyjne koni, str. 175–180 – sprzedaż koni w Stadzie w latach 2011-2013 (I półrocze)]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Spółki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.18. Sprzedaż koni na rzeź

Opis stanu
faktycznego

Stado nie sprzedawało koni bezpośrednio na rzeź oraz nie posiadało szczegółowego rozeznania w kwestii dalszych losów tych zwierząt po ich sprzedaży.

[Dowód: akta kontroli str. 124 – informacja Prezesa Stada.

⁶⁸ Zarządzenia z dnia kolejno 22 grudnia 2011r. i 12 grudnia 2012r.

⁶⁹ W stadzie obrotowym.

⁷⁰ W formie spółki z o.o. Stado Ogierów Książ funkcjonowało od końca sierpnia 2010 r.

⁷¹ Zasady prowadzenia rachunkowości Stada zatwierdzone przez Prezesa Zarządu SO Książ Sp. z o.o. w dniu 28 września 2010 r. W dokumencie tym wskazano, że jedną z podstawowych zasad prowadzenia rachunkowości jest zasada ostrożności. Wg tej zasady składniki majątku (w tym inwentarz żywy) musiały być wyceniane po cenach, nie wyższych od cen rynkowych.

⁷² Na podstawie telefonicznej informacji uzyskanej z Ubojni Zwierząt Rzeźnych w Koziegłowach (woj. śląskie) ustalono, że średnia cena rzeźna koni rasy śląskiej w latach 2011-2012 kształtowała się na poziomie 4,0 zł netto za 1 kg żywca

⁷³ Na koniec 2011 r. niższa o 73,7 tys. zł (o 25,2%), a na koniec 2012r. niższa o 67,6 tys. zł (o 24,9%).

⁷⁴ Przez którą należy rozumieć nie mniejszy niż 25% udział w ogólnej liczbie sprzedanych koni w danym roku.

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności Spółki, w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.19. Świadczenie usług weterynaryjnych

Opis stanu
faktycznego

Stado nie zatrudniało na etacie lekarza weterynarii, natomiast korzystało doraźnie (w razie potrzeby) z zewnętrznych usług weterynaryjnych⁷⁵. Z podmiotami świadczącymi usługowo obsługę weterynaryjną nie zawierano umów. Wystawiały one Stado faktury wraz z rozliczeniem wykonanych świadczeń, określającym rodzaj świadczeń weterynaryjnych, ich ilość oraz ceny jednostkowe. Na przykładzie jednostkowych cen świadczeń w zakresie badania klaczy na owulację oraz na żrebność rozliczanych w Stadzie w 2013 r. (do końca września) ustalono, że były one konkurencyjne (niższe) w stosunku cen na badania w wykazanym zakresie zawartych w ofertach gabinetów weterynaryjnych działających na lokalnym rynku.

W związku z zakupem przedmiotowych usług w latach 2011-2013 (I półrocze) Stado poniosło koszty na kwotę 94,5 tys. zł⁷⁶.

Prezes Stada tłumaczył, iż nie zatrudniano „na etacie” lekarza weterynarii z uwagi na brak środków finansowych. Wg wyjaśnień hodowcy Stada stosowana praktyka „doraźnych” wezwań weterynarza zabezpieczała potrzeby Spółki w zakresie opieki weterynaryjnej.

W okresie objętym kontrolą w Stadzie odnotowano łącznie 16 eutanazji/ padnięć koni⁷⁷, na okoliczność których każdorazowo sporządzano protokół brakowania doraźnego. Protokoły te, wraz załączonymi orzeczeniami lekarzy weterynarii, były przesyłane do ANR, a martwe zwierzęta przekazywane do utylizacji. Nie wystąpiły przypadki eutanazji/ padnięć ogierów oddanych do dzierżawy.

[Dowód: akta kontroli str. 124 – informacja Prezesa Stada; str. 344- - koszty Stada na usługi weterynaryjne; str. str. 345-348 – stawki usług weterynaryjnych w zakresie badania klaczy na owulację oraz na żrebność stosowane w Stadzie w 2013 r. (do końca września), str. 349-350 - oferty cenowe badania klaczy na owulację oraz na żrebność, str. 258 – zestawienie eutanazji i padnięć koni z protokołami brakowania, str. 523-526 – wyjaśnienia hodowcy SO, str. 529-532 – wyjaśnienia Prezesa Stada]

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności Spółki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność Stada w zakresie warunków utrzymania i sprzedaży koni.

2. Utrzymanie i gospodarowanie zasobem nieruchomości

2.1. Powierzchnia gruntów

Opis stanu
faktycznego

W okresie objętym kontrolą Stado dysponowało gruntami o łącznej powierzchni 135,47 ha, w tym grunty własne stanowiły 79,81 ha (58,9%), a grunty dzierżawione od ANR Oddział Terenowy we Wrocławiu 55,66 ha (41,1%). Zgodnie z umową zawartą z ANR⁷⁸ wysokość rocznego czynszu dzierżawnego odpowiadała równowartości 58,80 dt pszenicy⁷⁹. Naliczony Spółce przez Agencję czynsz za lata 2011-2013 (I półrocze) na kwotę 13,1 tys. zł został rozliczony do dnia 6 grudnia 2013 r.

W związku z nieterminową płatnością ww. czynszu dzierżawnego za lata 2011-2012 Stado zapłaciło naliczone przez Agencję odsetki w wysokości 0,2 tys. zł.

Przeprowadzone przez kontrolującego w dniu 1 października 2013 r. oględziny gruntów Stada wykazały, że zarówno grunty własne jak i dzierżawione użytkowane

⁷⁵ Dotyczy leczenia zwierząt i klinik koni.

⁷⁶ W tym 52,2 tys. zł w 2011 r., 24,3 tys. zł w 2012 r. i 18,0 tys. zł w I półr. 2013 r.

⁷⁷ W tym: 7 przypadków w 2011 r.; 6 przypadków w 2012 r. i 3 w I półr. 2013 r.

⁷⁸ Grunty dzierżawione na podstawie umowy nr SGZ-IV-30-4243-1/2005 z dnia 5 maja 2005 r. ze zm.

⁷⁹ Cena pszenicy ustalana na podstawie średniej krajowej ceny skupu pszenicy publikowanej przez GUS za każde półrocze roku kalendarzowego.

były jako łąki trwale do pozyskiwania siana. Ponadto na gruntach własnych prowadzony był wypas koni.

[Dowód: akta kontroli str. 482-483 – wypis z Rejestru Gruntów; str. 484 – areal gruntów Stada, wysokość naliczonego czynszu dzierżawnego ANR; str. 485 – rozliczenia Stada z ANR z tytułu dzierżawy nieruchomości gruntowej; str. 486 – protokół oględzin]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Spółki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

2.2. Poddzierżawa dzierżawionych gruntów

Stado nie poddzierżawiało nieruchomości (gruntów) dzierżawionych od ANR.

[Dowód: akta kontroli str. 124 – informacja Prezesa Stada]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Spółki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

2.3. Działania w zakresie zagospodarowania nieruchomości zbędnych

Opis stanu
faktycznego

Stado nie posiadało nieruchomości zbędnych (własnych lub dzierżawionych) oraz nie dzierżawiło budynków lub budowli. Wg stanu na dzień 30 czerwca 2013 r. dysponowało 15 własnymi kilkukondygnacyjnymi budynkami i budowlami kubaturowymi o łącznej powierzchni zabudowy 8.447 m² oraz o powierzchni użytkowej wynoszącej 10.500 m²⁸⁰. Wartość ewidencyjna tych obiektów wynosiła 6.050,3 tys. zł. Kompleks zabudowań Stada oraz budynek pensjonatu przy ul. Jeździeckiej 9 o powierzchni zabudowy 6.556 m² (77,6%) były wpisane do rejestru zabytków województwa dolnośląskiego.

Z uwagi na brak nieruchomości zbędnych Prezes Stada nie podejmował działań w celu przeznaczenia nieruchomości do sprzedaży lub wyłączenia z dzierżawy.

[Dowód: akta kontroli str. 124 – informacja Prezesa Stada; str. 473 – zestawienie budynków/budowli przydatnych własnych SO Książ, str. 475 – zestawienie budynków budowli oraz gruntów zbędnych SO Książ; str. 476-481 – decyzja w sprawie wpisania zabytku do rejestru zabytków; str. 495-497 - pismo ANR w Warszawie wraz z informacją Stada dot. budynków i budowli na koniec stycznia 2011r., str. 124 – informacja Prezesa Stada; str. 475 – zestawienie budynków budowli oraz gruntów zbędnych SO Książ]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Spółki w przedstawionym wyżej zakresie, nie stwierdzono nieprawidłowości.

Opis stanu
faktycznego

2.5. Wykorzystanie nieruchomości służących działalności końskiej

Na koniec czerwca 2013 r. zabudowania Stada w części obejmującej powierzchnię użytkową 5.387 m² (51,3% łącznej tej powierzchni) o wartości ewidencyjnej 2.235,8 tys. zł (37,0%) wykorzystywane były na działalność tzw. końską. W ramach działalności końskiej Stado użytkowało 5 stajni⁸¹ o powierzchni użytkowej 3.257 m² (60,5%), krytą ujeżdżalnię – 846 m² (15,7%), obiekty hipodromu przy ul. Piastów Śląskich⁸² – 417 m² (7,7%) oraz 2 garaże, wiatę z boksem garażowym i inne pomieszczenia – 867m² (16,1%).

[Dowód: akta kontroli str. 165 - liczba miejsc dla koni w stajniach Stada; str. 474 – zestawienie budynków budowli własnych SO Książ wykorzystywanych na działalność tzw. końską]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Spółki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

2.6. Nakłady na nieruchomości służące działalności końskiej

Opis stanu
faktycznego

W latach 2011-2013 (I półrocze) w budynkach (pomieszczeniach) wykorzystywanych w działalności tzw. końskiej nie dokonywano remontów oraz inwestycji. Wykazany stan Prezes Stada tłumaczył brakiem środków finansowych.

[Dowód: akta kontroli str. 124 – informacja Prezesa Stada, str. 475 – zestawienie dotyczące inwestycji, modernizacji i remontów w działalności tzw. końskiej, str. 513-515 – wyjaśnienia Prezesa Stada]

⁸⁰ Brak danych dotyczących kubatury obiektów.

⁸¹ Stajnie ze 137 miejscami dla koni, z których 84 (61,3%) miejsca były w boksach, natomiast 53 (38,7%) na stanowiskach.

⁸² Dotyczy obiektu dla widowni, obiektu z wieżą, 2 pawilonów handlowych.

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Spółki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Opis stanu
faktycznego

2.7. Stan techniczny nieruchomości

W badanym okresie w ramach kontroli rocznej i pięcioletniej obiektów budowlanych, sprawdzeniu poddawano stan techniczny instalacji gazowych oraz przewodów kominowych⁸³.

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Spółki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Przeprowadzona z udziałem inspektora Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego dla Miasta Wałbrzycha (dalej: PINB) kontrola stanu technicznego oraz dokumentacji obiektów budowlanych⁸⁴ Stado wykazała, że:

- dla budynków nie prowadzono ksiąg obiektów budowlanych wymaganych przepisami art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane⁸⁵ (dalej: prawo budowlane);
- obiekty budowlane nie były poddawane w pełnym, wymaganym zakresie kontroli rocznej i pięcioletniej, o których mowa w art. 62 ust. 1 pkt 1 i 2 prawa budowlanego. Ustalono, że każdego roku badanego okresu badaniu poddawano tylko stan techniczny instalacji gazowych oraz przewodów kominowych, pomijając sprawdzenie elementów budynków i instalacji narażonych na szkodliwe wpływy atmosferyczne i niszczące działania czynników występujących podczas użytkowania obiektu oraz instalacji i urządzeń służących ochronie środowiska. W przypadku kontroli pięcioletnich dokonywano badania instalacji elektrycznej i piorunochronnej w zakresie stanu sprawności połączeń, osprzętu, zabezpieczeń i środków ochrony od porażeń oraz oporności izolacji przewodów. Nie sprawdzano natomiast stanu technicznego i przydatności do użytkowania obiektów budowlanych, ich estetyki i otoczenia;
- nie realizowano zaleceń z przeprowadzonych corocznie kontroli przewodów kominowych, do czego Stado było zobligowane na podstawie art. 70 ust. 1 prawa budowlanego; Według stanu na dzień 17 października 2013 r. Stado nie wyeliminowało nieprawidłowości stwierdzonych w trakcie przeglądów przewodów kominowych budynków przeprowadzonych przez uprawnioną osobę w maju kolejno 2011 r. 2012 r. i 2013 r. Nieprawidłowości te dotyczyły m.in. niewłaściwie wykonanych przewodów wentylacyjnych (6 budynków) i dymnych (1 budynek), złego stanu komory kominowej (2 budynki) i braku ław kominiarskich (3 budynki). Stwierdzone w trakcie przeglądów nieprawidłowości instalacji gazowych⁸⁶ zostały usunięte;
- Stado nie utrzymywało obiektów budowlanych zgodnie z warunkami, o których mowa w art. 5 ust. 2 prawa budowlanego, do czego była zobligowane na podstawie przepisów art. 61 pkt 1 ww. ustawy.

Przeprowadzone z udziałem inspektora PINB w dniu 11 października 2013 r. oględziny budynków Stado wykazały wiele uchybień w ich stanie technicznym. Uchybienia te dotyczyły m.in. nieodpowiedniego stanu kominów (7 budynków), ubytków w rynnach (6 budynków); ubytków tynku w elewacji (3 budynki), braku oszklenia części okien (2 budynki), nieodpowiedniego stanu belek konstrukcyjnych

⁸³ Dymowych, spaliniowych i wentylacyjnych.

⁸⁴ Czynności kontrole z udziałem PINB realizowane na podstawie art. 12 pkt 2 ustawy o NIK.

⁸⁵ Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623 ze zm.

⁸⁶ Dotyczy: nieszczelności instalacji gazowej (2 przypadki) i zabudowy instalacji gazowej (2 przypadki).

murów pruskiego (2 budynki), uszkodzonego odgromnika (1 budynek) oraz braku zabezpieczenia w energię ciepłą budynku administracji⁸⁷.

Ponadto w przypadku obiektów hipodromu przy ul. Piastów Śląskich⁸⁸ oględziny wykazały ubytki dachówek, ubytki tynku w elewacji wieży sędziowskiej i budynku dla widowni, zniszczoną stolarkę okienną i drzwiową, zły stan ogrodzenia od strony północnej.

W nawiązaniu do ww. ustaleń kontroli stanu technicznego oraz dokumentacji obiektów budowlanych Stada Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego dla Miasta Wałbrzycha podejmie czynności mające na celu doprowadzenie dokumentacji i obiektów Stada do stanu zgodnego z przepisami prawa budowlanego.

2. Stado nie zachowywało przepisów przeciwpożarowych przy utrzymywaniu obiektów. Decyzją 24/2011 z dnia 24 stycznia 2011 r. Komendant Miejski Państwowej Straży Pożarnej w Wałbrzychu nakazał Spółce realizację łącznie 11 zaleceń po kontroli przeprowadzonej przez służby PSP w dniu 22 listopada 2010 r. Ustalono, że wg stanu na dzień 17 września 2007 r. aż 9 (81,8%) tych zaleceń nie zostało wykonanych. Niezrealizowane zalecenia dotyczyły m.in.:

- opracowania i wdrożenia instrukcji bezpieczeństwa pożarowego – wymaganej § 6 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2012 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów⁸⁹;
- usunięcia materiałów palnych składowanych na klatkach schodowych i poddaszach nieużytkowych (strychach) – stosownie do wymogów § 4 ust. 1 pkt 11 i 12 ww. rozporządzenia MSWiA w sprawie ochrony przeciwpożarowej;
- podjęcia działań prowadzących do ustalenia lokalizacji i oceny sprawności technicznej źródła czerpania wody do celów przeciwpożarowych (do zewnętrznego gaszenia pożaru) – stosownie do wymogów § 3, § 4 ust. 3 i 5, § 5, § 8 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych⁹⁰.

Połączenie SO z OHZ skutkowało zmianą stanu formalno-prawnego obiektów wchodzących w skład Stada. W związku z powyższym decyzją nr 92/2013 z dnia 30 października 2013 r. Komendant Miejski PSP w Wałbrzychu stwierdził wygaśnięcie decyzji nr 24/2011 z dnia 24 stycznia 2011 r., jako bezprzedmiotowej.

Przeprowadzana z udziałem pracowników Sekcji ds. kontrolno-rozpoznawczych Komendy Miejskiej PSP w Wałbrzychu w dniach 6 i 14 listopada 2013 r. kontrola w zakresie ochrony przeciwpożarowej w obiektach Stada⁹¹ potwierdziła występowanie wykazanych nieprawidłowości dotyczących braku instrukcji bezpieczeństwa pożarowego, składowania materiałów palnych na klatkach schodowych i poddaszach nieużytkowych części mieszkalnych budynków, braku analizy w zakresie zewnętrznego zaopatrzenia w wodę do celów przeciwpożarowych, ze wskazaniem lokalizacji punktów czerpania wody na wypadek wystąpienia pożaru.

Ponadto kontrola wykazała:

- brak wyposażenia budynków w kompleksie Stada⁹² w przeciwpożarowe wyłączniki prądu wymagane przepisami § 183 ust. 2 rozporządzenia Ministra

⁸⁷ Z uwagi na nieodpowiedni stan techniczny instalacji grzewczej kotłownia została wyłączona z eksploatacji w listopadzie 2012 r.

⁸⁸ Hipodrom został przejęty przez Stado od Sudeckiego Ludowego Klubu Sportowego Książ w dniu 31 grudnia 2012 r.

⁸⁹ Dz. U. z 2010 r. Nr 109, poz. 719.

⁹⁰ Dz. U. z 2009 r. Nr 124, poz. 1030.

⁹¹ Czynności kontrole z udziałem KM PSP realizowane na podstawie art. 12 pkt 2 ustawy o NIK.

⁹² Kompleks budynków Stada stanowi strefę pożarową o kubaturze przekraczającą 1.000m³.

- Infrastruktury z dnia 14 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie⁹³;
- zły stan techniczny hydrantów wewnętrznych w stajni nr IV⁹⁴ (hydranty fizycznie uszkodzone, brak wyposażenia w węże i prądownice);
 - uszkodzenie instalacji odgromowej na obiekcie kuźni (zerwany uziom);
 - w przypadku budynku pensjonatu przy ul. Jeździeckiej nr 9 (kategoria zagrożenia ludzi ZL V): wyłożenie dróg ewakuacyjnych materiałami łatwopalnymi⁹⁵, stosowanie w obrębie tych dróg materiałów łatwopalnych⁹⁶ i brak oświetlenia awaryjnego, brak wymaganego oznakowania dróg ewakuacyjnych i podręcznego sprzętu przeciwpożarowego, rozłączenie odciągu spalin z grzewacza wody.

W nawiązaniu do wykazanych ustaleń kontroli w zakresie ochrony przeciwpożarowej w obiektach Stada Komendant Miejski PSP wszczął postępowanie administracyjne, po którym zostaną wydane stosowne decyzje administracyjne. Obiekty stada były wyposażone w legalizowany sprzęt gaśniczy.

Jako przyczynę wykazanego stanu (brak książek obiektów, nieprawidłowości dotyczące stanu technicznego i zabezpieczenia przeciwpożarowego budynków) Prezes Stada podał bardzo trudną sytuację finansową SO.

[Dowód: akta kontroli str. 365-404 - protokoły kontroli obiektów budowlanych Stada z udziałem inspektora PINB dla Miasta Wałbrzycha; str. 405-410 - notatki służbowe; str. 411-412 - protokoły oględzin; str. 413-418 - notatka służbowa; str. 419 - informacja prezesa Stada; str. 421-440 - żądania PINB dla Miasta Wałbrzycha o udostępnienie aktualnych protokołów z okresowej kontroli stanu technicznego budynków Stada; str. 442-449 - decyzja nr 24/2011 KM PSP w Wałbrzychu; str. 450-455 - notatka służbowa; str. 456-459-protokoły przeglądu sprzętu gaśniczego; str. 461-462 - decyzja nr 92/2013 KM PSP w Wałbrzychu; str. 263-272 - protokoły ustaleń z czynności kontrolno-rozpoznawczych w zakresie ochrony przeciwpożarowej obiektów Stada; str. 519-522 - wyjaśnienia Prezesa Stada; str. 536 - informacja KM PSP w Wałbrzychu; str. 556 - informacja PINB dla miasta Wałbrzycha]

2.8. Korzystnie z mienia Spółki

Opis stanu faktycznego

Stado wynajmowało lokale mieszkaniowe oraz lokale użytkowe na podstawie zawieranych umów. W okresie objętym kontrolą uzyskało przychody z ww. tytułu w łącznej kwocie 887,2 tys. zł, w tym czynsze za lokale mieszkalne stanowiły 86,1% (764,0 tys. zł) a czynsze za lokale użytkowe 123,2 tys. zł (13,9%).

Ustalone nieprawidłowości

W ramach wynajmu 60 lokali mieszkalnych o łącznej powierzchni użytkowej 3.682,3 m² (35,1% powierzchni użytkowej wszystkich obiektów Stada) przyjęte przez Stado bazowe stawki czynszu, pomimo ich dwukrotnego podwyższenia, były niższe od obowiązujących w Gminie Wałbrzych. Skutkowało to obniżeniem możliwych do uzyskania w latach 2011-2013 (I półrocze) przychodów z tego tytułu łącznie o 59,3 tys. zł. Opłaty za wynajem lokali użytkowych ustalane były w wyniku negocjacji.

Według stanu na dzień 30 czerwca 2013 r. Stado Ogierów Książ posiadało należności wymagalne z tytułu czynszu wraz nierozliczonymi mediami w łącznej kwocie 11,7 tys. zł, w tym:

- 9,1 tys. zł z tytułu najmu lokalu mieszkaniowego, zaległość za okres od kwietnia 2012 r. do końca maja 2013 r. - do 6 grudnia 2013 r. dłużnik rozliczył 0,4 tys. zł;
- 2,6 tys. zł z tytułu najmu lokalu użytkowego, zaległość za czerwiec 2012 r., grudzień 2012 i styczeń 2013 r. – do 6 grudnia 2013 r. dłużnik nie dokonywał wpłat⁹⁷.

⁹³ Dz. U z 2002 r. Nr 75, poz. 690.

⁹⁴ Jedyna stajnia Stada wyposażona w instalację hydrantów wewnętrznych.

⁹⁵ Dotyczy wykładziny na parterze, nakładek dywanowych na schodach oraz dywanu na I piętrze.

⁹⁶ Ściany klatki schodowej wykonane z boazerii, składowanie mebli na korytarzach.

⁹⁷ Umowa najmu rozwiązana w dniu 31 stycznia 2013 r.

Działanie wobec ww. dłużników ograniczone zostało do kierowania wezwań do zapłaty, z uwagi – według Prezes Stada – na zaangażowanie w załatwianie spraw związanych z połączeniem SO z OHZ.

Prezes Zarządu⁹⁸ nie korzystał z zakwaterowania lub wyżywienia na terenie Stada. Pracownicy Stada nie korzystali z jego mienia (dotyczy np. wypożyczania maszyn, korzystania ze środków transportu do celów prywatnych).

[Dowód: akta kontroli str. 124 – informacja Prezesa Stada, str. 498- notatka służbowa z załącznikami; str. 512 – zestawienie stawek bazowych czynszu za 1 m² powierzchni lokali mieszkalnych, str. 529532 – wyjaśnienia Prezesa Stada; str. 550 – notatka służbowa]

Opis stanu
faktycznego

2.9. Zbywanie nieruchomości

W badanym okresie Stado nie sprzedawało nieruchomości będących jego własnością.

[Dowód: akta kontroli str. 124 – informacja Prezesa Stada]

Ustalenie
nieprawidłowości

W działalności Spółki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie utrzymanie i gospodarowanie zasobem nieruchomości Stada.

3. Efektywność działalności gospodarczej Stada.

3.1. Wynagrodzenie członków Zarządu Spółki

Opis stanu
faktycznego

W latach 2011-2013 (I półrocze) Prezes Stada pobierał wynagrodzenie w wysokości stanowiącej trzykrotność miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat z zysku w IV kwartale 2009 r. ogłoszonego przez Prezesa GUS⁹⁹, co było zgodne z dyspozycją art. 8 ustawy z 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi¹⁰⁰, w związku z art. 29b, art. 29c i art. 29d ww. ustawy. W okresie tym Prezes Stada nie otrzymywał nagród rocznych, świadczeń dodatkowych i odpraw.

[Dowód: akta kontroli str. 5 – uchwała NZW spółki SO Sieraków Wlk.; str. 95 – wynagrodzenie pobrane przez Prezesa zarządu Stada w latach 2011-2013 (I półrocze); str. 96 – notatka służbowa]

Ustalenie
nieprawidłowości

W działalności Spółki, w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

3.2. Organizacja Spółki

Opis stanu
faktycznego

W okresie objętym kontrolą Stado działało w oparciu o akt założycielski¹⁰¹, zawierający elementy określone w art. 157 ksh.

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności Spółki, w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono, że zapisy aktu założycielskiego nie były aktualne w zakresie danych dotyczących przedmiotu działalności Spółki. Wskazywały bowiem takie rodzaje działalności, których Stado nie prowadziło (np. chów i hodowla bydła mlecznego /01.41.Z/, chów i hodowla pozostałego bydła i bawołów;/ produkcja papieru i tektury /17.12.Z/)

Prezes Stada tłumaczył, że Stado Ogierów Książ Sp. z o.o. powstało dniu 26 sierpnia 2010 r. wyniku zmiany aktu założycielskiego Spółki Stado Ogierów Sieraków Wlkp. Sp. z o.o. (dokonano zmiany firmy Spółki: z Stado Ogierów Sieraków Wlkp. Sp. z o.o. na Stado Ogierów Książ Sp. z o.o.). Tym samym przedmiot działalności określony w tym akcie dla Stada Ogierów Sieraków Wlkp. został „przejęty” przez Stado Ogierów Książ. Wobec trudności finansowych Stada

⁹⁸ Zarząd jednoosobowy.

⁹⁹ Obwieszczenie Prezesa GUS z dnia 19 stycznia 2010 r. w sprawie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale 2009 r. (Dz.Urz.GUS z 2010r. Nr 1. poz.4).

¹⁰⁰ Dz. U. z 2000 r., nr 26, poz. 306.

¹⁰¹ Jednolity akt założycielski Spółki przyjęty uchwałą nr 3 NZW Stada Ogierów Sieraków Wlk. Sp. z o.o. z dnia 26 sierpnia 2010 (akt notarialny Rep. A nr 5023/2010).

oraz podejmowanych przez ANR działań ukierunkowanych na połączenie SO Książ z inną spółką Agencyjną o lepszej sytuacji finansowej, nie występował o dokonanie aktualizacji ww. zapisów w akcie założycielskim.

Zarząd SO Książ nie opracował regulaminu organizacyjnego oraz regulaminu Zarządu Stada.

Prezes Stada tłumaczył, iż nie wdrożył regulaminu organizacyjnego z uwagi na małą liczbę zatrudnionych osób oraz występowanie tylko dwóch grup pracowniczych, tj. pracowników administracji i pracowników obsługi. W wszyscy zatrudnieni posiadali pisemne zakresy obowiązków, w których określono ich zadania oraz podległość służbową. W związku z tym, iż Zarząd Stada działał w składzie 1-osobowym nie było potrzeby – w ocenie Prezesa - opracowania regulaminu pracy Zarządu (zadania Zarządu zostały określone w akcie założycielskim oraz w ksh).

[Dowód: akta kontroli str. 6-30 – uchwała NZW Spółki SO Sieraków Wlk. w sprawie przyjęcia jednolitego tekstu aktu założycielskiego Spółki; str. 87 – zatrudnienie w latach 2011-I półr. 2013; str. 88-93 – zakresy czynności wybranych pracowników Stada; str. 94 - notatka służbowa str. 124 - informacja Prezesa Stada; str. 95 – wynagrodzenie pobrane przez Prezesa zarządu Stada w latach 2011 – I półr. 2013; str. 96 – notatka służbowa, str. 519-522 – wyjaśnienia Prezesa Stada]

3.3. Struktura majątku Spółki

Opis stanu
faktycznego

Według stanu na koniec 2012 r. majątek Stada (aktywa) stanowił wartość 18.320,4 tys. zł i był o 2,3% (o 438,0 tys. zł) niższy niż na koniec 2011 r. Wykazany spadek odnotowano zarówno w odniesieniu do majątku trwałego z 18.126,8 tys. zł w 2011 r. do 18.006,8 tys. zł w 2012 r. (o 0,7%), jak i majątku obrotowego z 631,6 tys. zł do 313,6 tys. zł (o 50,3%). W strukturze majątku trwałego Stada dominowały grunty oraz budynki i budowle, których udział wynosił odpowiednio 69,0% i 29,3% w 2011 r. oraz 68,5% i 29,4% w 2012 r. wartości tego majątku.

Na koniec 2012 r. - w odniesieniu do końca 2011 r. - wystąpił spadek wartości budynków o budowli do 5.285,8 tys. zł (o 0,8%), maszyn i środków transportu do 64,4 tys. zł (o 45,7%) oraz pozostałych środków do 240,0 tys. zł (o 9,2%). Wartość gruntów własnych Spółki nie uległa zmianie i wynosiła 12.416,6 tys. zł.

W skład majątku obrotowego wchodziły zapasy, należności krótkoterminowe i środki pieniężne, których udział wynosił kolejno 31,6% (199,6 tys. zł), 43,5% (274,7 tys. zł) i 24,3% (153,2 tys. zł) w 2011 r. oraz 29,7% (93,2 tys. zł), 60,2% (188,8 tys. zł) i 10,1% (31,6 tys. zł) w 2012 r. wartości tego majątku. Ponadto na koniec 2011 r. wystąpiły krótkookresowe rozliczenia międzyokresowe w kwocie 4,1 tys. zł (0,6% wartości majątku obrotowego).

Na koniec 2012 r., w odniesieniu 2011 r., najwyższy spadek (w ujęciu wartościowym) odnotowano w majątku obejmującym środki pieniężne - o 121,6 tys. zł (o 79,4%), posiadane zapasy – o 106,4 tys. zł (o 53,3%) oraz należności Stada – o 85,9 tys. zł (o 31,3%).

[Dowód: akta kontroli str. 97 – aktywa i pasywa stada za 2011 r. i 2012 r., str. 101 – podstawowe dane bilansowe Stada za 2011 r. i 2012 r., str. 102-121 – sprawozdanie finansowe Prezesa Stada za 2012 r.]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Spółki, w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

3.4. Wartość i struktura kapitałów

Opis stanu
faktycznego

Według stanu na koniec 2012 r. kapitał (fundusz) własny Stada wynosił 17.034,7 tys. zł i był niższy od stanu na koniec 2011 r. o 851,0 tys. zł (o 4,8%). Pozycje wpływające na kształtowanie się kapitału własnego, były następujące:

- kapitał podstawowy o wartości 19.550,5 tys. zł¹⁰² pozostawał na niezmienionym poziomie, a kapitał zapasowy w wysokości 1.959,8 tys. zł w 2012 r. uległ obniżeniu w porównaniu z 2011 r. o 288,5 tys. zł (o 12,8%) w związku

¹⁰² 39.101 udziałów o wartości nominalnej 500 zł objętych przez ANR.

z pokryciem ze środków ww. funduszu straty z działalności gospodarczej w 2011 r.;

- nierozliczona strata z lat ubiegłych na koniec 2012 r. na kwotę (-) 3.764,2 tys. zł była wyższa o (-) 139,6 tys. zł (o 3,8%) od stanu z końca 2011 r., natomiast strata za 2012 r. w wysokości (-) 711,4 tys. zł była wyższa straty uzyskanej w 2011 r. o (-) 422,9 tys. zł (o 146,6%).

[Dowód: akta kontroli str. 97 – aktywa i pasywa stada za 2011 r. i 2012 r., str. 101 – podstawowe dane bilansowe Stada za 2011 r. i 2012 r., str. 102-121 – sprawozdanie finansowe Prezesa Stada za 2012 r.; str. 122-123 – notatka służbowa]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Spółki, w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

3.5. Rachunek zysków i strat

Opis stanu
faktycznego

W 2012 r. łączne przychody Stada wyniosły 1.860,3 tys. zł i były niższe od przychodów w 2011 r. o 52,2 tys. zł (o 2,7%). W strukturze tych przychodów dominujący udział miały przychody ze sprzedaży (operacyjne), albowiem stanowiły one 85,7% (1.593,8 tys. zł) w 2012 r. i 92,3% (1.765,9 tys. zł) w 2011 r. Pozostałe przychody operacyjne oraz przychody finansowe stanowiły kolejno 14,2% (264,7 tys. zł) i 0,1% (1,8 tys. zł) w 2012 r. oraz 7,6% (146,1 tys. zł) i 0,1% (0,5 tys. zł) w 2011 r.

W przypadku natomiast łącznych kosztów, w 2012 r. wynosiły one 2.571,7 tys. zł i były wyższe o 370,7 tys. zł (o 6,8%) niż w roku poprzednim. W ich strukturze najwyższy udział miały koszty działalności podstawowej (operacyjnej), stanowiące 89,8% (2.308,4 tys. zł) w 2012 r. i 97,7% (2.150,8 tys. zł) w 2011 r., a następnie pozostałe koszty operacyjne oraz koszty finansowe, odpowiednio 6,5% (166,9 tys. zł) i 3,7% (96,4 tys. zł) w 2012 r. oraz 1,4% (31,3 tys. zł) i 0,9% (18,9 tys. zł) w 2011 r.

Wykazane relacje między przychodami a kosztami, przy braku zdarzeń nadzwyczajnych, skutkowały osiągnięciem straty w działalności Spółki w 2012 r. i 2011 r. w wysokości kolejno 711,4 tys. zł i 288,5 tys. zł¹⁰³.

Bilanse Stada sporządzone na dzień 31 grudnia 2012 r. i 31 grudnia 2011 r. zostały zatwierdzone przez Zwyczajne Zgromadzenie Wspólników Spółki Stado Ogierów Książ (dalej: ZZW) w dniu kolejno dnia 3 czerwca 2013 r. i 20 czerwca 2012 r. ZZW nie udzieliło absolutorium Prezesowi Stada z wykonania obowiązków w 2012 r.

[Dowód: akta kontroli str. 101 – rachunek zysków i strat Stada za 2011 r. i 2012 r.; str. 102-121 – sprawozdanie finansowe Prezesa Stada za 2012 r.; str. 122-123 – notatka służbowa]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Spółki, w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

3.6. Przychody Spółki

Opis stanu
faktycznego

W 2012 r. przychody netto ze sprzedaży produktów i usług wynosiły 1.603,2 tys. zł i były niższe o 9,8% (o 174,7 tys. zł) od uzyskanych w 2011 r. (1.777,9 tys. zł). W ich strukturze przychody z działalności końskiej¹⁰⁴ stanowiły 35,6% (633,5 tys. zł) w 2011 r. i 43,5% (697,9 tys. zł) w 2012 r., oraz przychody z działalności usługowej, odpowiednio 64,4% (1.144,4 tys. zł) i 56,5% (905,3 tys. zł).

W ramach przychodów z działalności usługowej dominowały przychody z tytułu pobieranych opłat parkingowych i za zwiedzanie obiektów Stada oraz sprzedaży usług rekreacyjno – wypoczynkowych¹⁰⁵ stanowiące 69,1% (791,2 tys. zł) w 2011 r. i 61,1% (552,9 tys. zł) w 2012 r., a ponadto przychody czynszów¹⁰⁶, kolejno 30,9%

¹⁰³ Wg stanu na koniec I półr. 2013 r. Stado odnotowało stratę na działalności gospodarczej w wysokości (-) 555,0 tys. zł.

¹⁰⁴ W tym sprzedaż koni, sprzedaż stanówek dzierzawa koni, organizacja Zakładów Treningowych i kursów jeździeckich).

¹⁰⁵ Organizacja kolonii, półkolonii, obozów jeździeckich, kuligów, ognisk, przejazdów bryczką, usługi hotelowe.

¹⁰⁶ Czynsze mieszkaniowe i za pomieszczenia użytkowe.

(353,2 tys. zł) i 38,9% (352,4 tys. zł). Stado nie prowadziło hodowli innych zwierząt oraz produkcji roślinnej.

[Dowód: akta kontroli str. 533-535 – zestawienia przychodów i kosztów Stada]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Spółki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

3.7. Koszty utrzymania koni

Opis stanu
faktycznego

Księgi rachunkowe prowadzone były poza siedzibą Stada, tj. przez wyznaczone biuro rachunkowe w Wałbrzychu na podstawie umowy z dnia 30 maja 2004 r. (ze zm.).

Ustalony na potrzeby niniejszej kontroli szacunkowy jednostkowy koszt utrzymania konia¹⁰⁷ w Stadzie kształtował się odpowiednio: w 2011 r. – 5,2 tys. zł (14,18 zł dziennie), w 2012 r. – 6,2 tys. tys. (16,88 zł dziennie)¹⁰⁸, Wykazany wzrost kosztu jednostkowego wynikał przede wszystkim ze wzrostu wydatków Spółki na zakup paszy w 2012 r.

[Dowód: akta kontroli str. 552 – notatka służbowa; str. 553 – oświadczenie Biura Ekonomiczno-Rachunkowego w Wałbrzychu, str. 554-555- szacunkowy koszt utrzymania koni w Stadzie; str. 529-532 – wyjaśnienia Prezesa Stada, str. 539 – wydatki stada na zakup pasz i słomy]

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Stado dokonywało ewidencji kosztów wyłącznie w układzie rodzajowym (bez uwzględnienia miejsc ich powstawania), co uniemożliwiało precyzyjne ustalenie metodą księgową (w oparciu o ww. ewidencję) kosztu jednostkowego utrzymania konia oraz kosztu ogólnego utrzymania koni w stadzie obrotowym w poszczególnych latach ww. okresu. Stado nie sporządzało kalkulacji kosztów w przedmiotowym zakresie.

3.8. Koszty wynagrodzeń

Opis stanu
faktycznego

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto Prezesa Zarządu Stada¹⁰⁹ w latach 2011-2012 nie uległo zmianie i wynosiło 10,4 tys. zł. W grupie pracowników administracyjnych w 2012 r. kształtowało się na poziomie 3,3 tys. zł i było wyższe niż w 2011 r. o 0,5 tys. zł (o 17,8%). W przypadku pracowników obsługi w 2012 r. wynagrodzenie to wynosiło 2,7 tys. zł, tj. o 0,2 tys. zł (o 8,0%) więcej niż w 2011 r. Wykazany wzrost przeciętnego wynagrodzenia wystąpił w sytuacji obniżenia liczby pracowników administracji o 20,0% (z 5 w 2011 r. do 4 w 2012 r.) oraz o 15,4% (z 13 do 11) w grupie pracowników obsługi.

[Dowód: akta kontroli str. 101 – przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto pracowników Stada]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Spółki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

3.9. Sytuacja ekonomiczna Spółki

Opis stanu
faktycznego

W latach 2011-2012 pogorszeniu uległa sytuacja finansowa Stada. Obniżeniu uległ wskaźnik płynności bieżącej¹¹⁰ z 0,74 w 2011 r. do 0,24 w 2012 r.¹¹¹ (przy pożądanej wielkości powyżej 1). Skutkowało to w praktyce utratą płynności finansowej i znajdowało odzwierciedlenie we wzroście zobowiązań krótkoterminowych z 856 tys. zł na koniec 2011 r. do 1.280 tys. zł w na koniec 2012 r.¹¹² (o 49,6%). W ich strukturze zobowiązania wobec dostawców wynosiły 312,6 tys. zł (36,5%) w 2011 r. i 661,0 tys. zł (51,6%) w 2012 r., zobowiązana z tytułu podatków i składek ZUS

¹⁰⁷ Ustalono w oparciu o koszty dziennego zużycia owsa, siana, słomy, wody, robocizny i energii elektrycznej przypadające na 1 konia.

¹⁰⁸ W I półr. 2013 r. – 6,5 tys. zł (17,74 zł dziennie).

¹⁰⁹ Zarząd jednoosobowy.

¹¹⁰ Stosunek aktywów bieżących (obrotowych) do pasywów bieżących (zobowiązań krótkoterminowych). Wskaźnik płynności bieżącej informuje o potencjalnej zdolności do spłaty bieżących zobowiązań za pomocą krótkoterminowych aktywów.

¹¹¹ Do 0,18 w I półr. 2013 r.

¹¹² do 1,724 tys. zł na koniec I półr. 2013 r.

473,2 tys. zł (55,3%) w 2011 r. i 582,7 tys. zł (45,5%) w 2012 r. oraz pozostałe zobowiązania kolejno 70,3 tys. zł (8,2%) i 36,9 tys. zł (2,9%).

Występujące na koniec 2012 r. należności krótkoterminowe w wysokości 188,8 tys. zł były niższe od stanu na koniec 2011 r. o 85,9 tys. zł (o 31,2%). W strukturze tych należności należne Stado opłaty obszarowe¹¹³ stanowiły 55,1% (151,3 tys. zł) w 2011 r. i 44,8% (84,6 tys. zł) w 2012 r. oraz pozostałe należności, kolejno 44,9% (123,4 tys. zł) w 2011 r. i 55,2% (104,2 tys. zł) w 2012 r.

Nie występowały zobowiązania i należności długoterminowe.

W latach 2011-2013 (I półrocze) rachunek bankowy Stada był zajęty tytułami wykonawczymi wystawionymi przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w Wałbrzychu, obejmującymi zobowiązania wobec Urzędu Skarbowego, Gminy Wałbrzych, ZUS Oddział w Wałbrzychu oraz Wałbrzyskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.

Stado Ogierów Książ – funkcjonujące w formie spółki z o.o. od końca sierpnia 2010 r. – podlegało działaniom ANR, których celem było włączenie Stada do spółki Agencji „mocniejszej” finansowo (działalność związana z hodowlą koni zarodowych generowała straty)¹¹⁴.

W związku z bardzo trudną sytuacją ekonomiczną Zarząd Stada Ogierów w dniu 25 lutego 2013 r. wystąpił do ANR z wnioskiem o zwołanie Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników celem określenia celowości dalszego kontynuowania Spółki. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników uchwałami dnia 18 marca 2013 r. pozytywnie zaopiniowało zamiar łączenia SO z OHZ oraz zdecydowało o dalszym istnieniu Stada.

W SO nie utworzono komórki kontroli wewnętrznej – ww. kontrolę sprawował Prezes Stada oraz hodowca SO. W okresie objętym kontrolą pracownicy Zespołu Nadzoru Właścicielskiego ANR przeprowadzili w Stadzie 3 udokumentowane kontrole¹¹⁵, obejmujące rozliczenie wyniku finansowego za 2010 r. i dopłat oraz wizytacje Stada. W wyniku wykazanych kontroli ANR nie kierowała zaleceń pokontrolnych.

W działalności Spółki, w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono, że w związku z nieterminowym regulowaniem zobowiązań w latach 2011-2012 Stado zapłaciło odsetki w kwocie 113,6 tys. zł, w tym odsetki od zobowiązań podatkowych na kwotę 87,1 tys. zł (76,7 tys. zł) i od pozostałych 26,5 tys. zł (23,3%).

Stado nie opracowywało biznes planów, planów remontów i inwestycji na 2011 r., 2012 r. i 2013 r. Odstąpienie od sporządzenia wykazanych dokumentów planistycznych Prezes Stada tłumaczył bardzo złą sytuacją finansową. O braku tych dokumentów informowana była Agencja.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie efektywność działalności gospodarczej Stada.

IV. Uwagi i wnioski

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹¹⁶ (dalej: *ustawa o NIK*), wnosi o:

¹¹³ Dotyczy opłat obszarowych przekazywanych przez Agencję Modernizacji i Restrukturyzacji Rolnictwa.

¹¹⁴ Uchwałą nr 2/ 2011 z dnia 11 maja 2011 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników SO Książ Sp. z o.o. – na wniosek zarządu Stada – pozytywnie zaopiniowało zamiar połączenia spółek SO Książ, OHZ Kamieniec Ząbk. i OHZ Przerzeczyn Zdrój w trybie inkorporacji, przy założeniu, że spółką inkorporującą będzie OHZ Kamieniec Ząbk.

¹¹⁵ Dotyczy kontroli udokumentowanych wpisem do „Książki kontroli” Stada, poza udziałem przedstawicieli ANR w pracach komisji dokonującej corocznego przeglądu SO Książ.

¹¹⁶ Dz. U. z 2012 r., poz. 82.

Ustalone
nieprawidłowości

Ocena cząstkowa

Wnioski pokontrolne

1. Założenie i bieżące prowadzenie ksiąg obiektów budowlanych należących do Spółki.
2. Dokonywanie w pełnym zakresie rocznych i pięcioletnich kontroli obiektów budowlanych Spółki oraz zapewnienie realizacji zaleceń z tych kontroli.
3. Realizację zaleceń pokontrolnych wynikających z przeglądów kominowych budynków Spółki przeprowadzonych w latach 2011-2013.
4. Opracowanie i wdrożenie instrukcji bezpieczeństwa pożarowego dla budynków należących do Spółki.
5. Dokonanie analizy w zakresie zewnętrznego zaopatrzenia w wodę do celów przeciwpożarowych, ze wskazaniem lokalizacji punktów czerpania wody na wypadek wystąpienia pożaru.
6. Wyposażenie budynków Spółki w wymagane przeciwpożarowe wyłączniki prądu.
7. Utrzymywanie hydrantów wewnętrznych w stajni nr IV w właściwym stanie technicznym.
8. Wyeliminowanie nieprawidłowości w zakresie zabezpieczenia pożarowego budynku pensjonatu, położonego przy ul. Jeździeckiej nr 9 w Wałbrzychu (kategoria zagrożenia ludzi ZL V).
9. Rozważenie dostosowania obowiązujących stawek czynszu mieszkalnego do stawek obowiązujących w Gminie Wałbrzych.
10. Wyegzekwowanie od hodowcy należnych odsetek z tytułu nieterminowego regulowania płatności za dzierżawę ogierów w latach 2011-2013.
11. Dochodzenie od hodowcy należności z tytułu dzierżawy koni własnych od września do końca listopada 2013 r.
12. Wyegzekwowanie od nabywcy konia należnej Stadu zaległości wraz z odsetkami dotyczącej płatności 3 raty za zakup klaczy Lotaryngia.
13. Wyegzekwowanie należnych Stadu zaległości w regulowaniu płatności wraz z odsetkami z tytułu czynszu za najem lokalu mieszkalnego oraz z tytułu czynszu za najem pomieszczeń na prowadzenie działalności gospodarczej.
14. Zapewnienie właściwych warunków do magazynowania siana dla koni, oraz „zagospodarowanie” zapasów siana (ok. 8t) zalegającego na gruntach dzierżawionych od ANR, którego jakość została zakwestionowana przez PIW w trakcie kontroli w marcu 2011 r.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK we Wrocławiu.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli Delegatury we Wrocławiu w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Wrocław, dnia 31 grudnia 2013 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu

Kontroler nadzorujący:
Zdzisław Błauciak

.....
Podpis

DYREKTOR
Delegatura Najwyższej Izby Kontroli
we Wrocławiu

z up.

.....
Podpis
Zdzisław Morkowski

